

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Antropogeografija Bosne i Hercegovine

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:**3. Ciklus studija:**

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

7

5. Status nastavnog predmeta: Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:**

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Studenti geografije

8. Trajanje / semestar:

1

6

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

3

9.2. Auditorne vježbe:

1

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

1

10. Fakultet:

Prirodno-matematički fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Geografija

12. Odgovorni nastavnik:

Dr. sc. Alija Suljić, vanredni profesor

13. E-mail nastavnika:

alija.suljic@untz.ba

14. Web stranica:

<http://www.pmf.untz.ba/>

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- Usvajanje i sticanje znanja studenata o antropogeografskom razvoju Bosne i Hercegovine te faktorima koji su uticali na specifičan razvoj naše države.
- Usvajanje znanja studenata o državno-historijskom razvoju Bosanske države i njenom političkogeografskom položaju do danas.
- Usvajanje znanja studenata o razvoju bosanskohercegovačkog stanovništva.
- Spoznaja determinanti ukupnog kretanja stanovništva Bosne i Hercegovine; prirodna i mehanička komponenta.
- Analiza razvoja seoskih i gradskih naselja u Bosni i Hercegovini.
- Analiza privrednog razvoja Bosne i Hercegovine.
- Analiza političkogeografskog uređenja Bosne i Hercegovine; etničke i privrdne konsekvence.

16. Ishodi učenja:

Na kraju semestra/kursa uspješni studenti, koji su tokom čitavog nastavnog procesa kontinuirano obavljali svoje obaveze, će biti osposobljeni da:

- uoče i analiziraju antropogeografske pojave i procese, te njihove promjene na prostoru Bosne i Hercegovine, kao i njihov uticaj na opći društveno - ekonomski razvoj,
- uoče, analiziraju i objasne društveno-historijske i političkogeografske determinante razvoja države Bosne i Hercegovine,
- analiziraju i objasne razvoj stanovništva i naselja Bosne i Hercegovine u kompleksnim društveno-historijskim i političkogeografskim prilikama,
- promišljaju i predlažu efikasniji administrativno-politički ustroj države Bosne i Hercegovine,
- usvojeno znanje iz ovog predmeta koriste za pisanje stručnih radova iz nacionalne geografije.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

1. Nastanak i razvoj bosanske države
2. Razvoj naseljenosti
3. Stanovništvo Bosne i Hercegovine
4. Ukupno kretanje stanovništva Bosne i Hercegovine
5. Prirodno kretanje stanovništva Bosne i Hercegovine
6. Mehaničko kretanje stanovništva Bosne i Hercegovine
7. Razmještaj stanovništva Bosne i Hercegovine
8. Strukture stanovništva Bosne i Hercegovine
9. Seoska naselja Bosne i Hercegovine
10. Gradska naselja Bosne i Hercegovine
11. Privreda Bosne i Hercegovine
12. Političko-geografsko uređenje Bosne i Hercegovine.

18. Metode učenja:

Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, posmatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje.

Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni.

U cilju efikasnog izvođenja nastave, postizanja ishoda učenja i kompetencija studenata, planirane su sljedeće metode uspješnog učenja: Metoda usmenog izlaganja, metoda demonstracije i ilustracije, metoda razgovora u obliku pitanja i odgovora ili u obliku rasprave, tekstualna metoda i metoda praktičnog rada.

Predavanja se uglavnom izvode frontalnim oblikom rada uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja, uz aktivno učešće i diskusije studenata.

Auditorne i praktične vježbe uključuju: frontalni rad, rad u grupama i parovima, individualni rad, te rad na terenu.

Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem završnog ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, i sadrži maksimalno 100 bodova (Odjeljak 20).

Za prisustvo na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Maksimalan broj od 5 bodova dobivaju studenti koji nisu ili su jednom izostali, 4 boda dobivaju studenti koji su izostali 2 puta, 3 boda studenti koji su izostali 3 puta, a studenti koji su izostali više od tri puta ostvaruju 0 bodova.

Za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Aktivnost studenta se vrednuje njegovim angažmanom u nastavnom procesu (predavanjima i vježbama).

Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi parcijalni/međuispit) koji obuhvata do tada obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja i zadataka višestrukog izbora, jednostavnog prisjećanja ili esejskih pitanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1,5 bodova, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi parcijalni/međuispit) koji obuhvata obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od istog tipa pitanja i zadataka kao i prvi parcijalni ispit. Odgovori se boduju na identičan način kao na prvom parcijalnom ispitu. Student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Oba testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime se postiže ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit.

U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja nastavnog predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku/saradniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova.

Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na pet pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na svih pet pitanja. Maksimalan broj bodova koje student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio ispit iz predmeta mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu. Način polaganja popravnog i dodatnog popravnog ispita identičan je načinu polaganja završnog ispita.

20. Težinski faktor provjere:

Ocjena na ispitu sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema slijedećoj skali:

Kriterij	Broj bodova	Osvojen broj bodova	Ocjena	ECTS ocjena
Urednost pohađanja nastave	0-5	< 54	5	F
Aktivnost na nastavi	0-5	54 - 63	6	E
Testovi tokom nastave	0-30	64 - 73	7	D
Seminarski rad	0-10	74 - 83	8	C
Završni ispit	25-50	84 - 93	9	B
Ukupno	25-100	94 - 100	10	A

21. Osnovna literatura:

1. Enciklopedija Jugoslavije, 1983: Separat SR Bosna i Hercegovina. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod.
2. Imamović, M., 1997: Historija Bošnjaka. Sarajevo: Bošnjačka zajednica kulture Preporod.
3. Imamović, E., 1998: Porijeklo i pripadnost stanovništva BiH. Sarajevo: Bosanski korijeni.
4. Osmansko-turski katastarski popisi (defteri) za područje Bosne i Hercegovine.
5. Popisi stanovništva Bosne i Hercegovine; sve knjige popisa od 1879. do 2013. godine
6. Statističke publikacije o stanovništvu Bosne i Hercegovine (godišnjaci, bilteni i dr.), sva izdanja.
7. Tokača, M., 2012: Bosanska knjiga mrtvih: ljudski gubici u Bosni i Hercegovini 1991–1995. Sarajevo: Istraživačko dokumentacioni centar. Knjige I-IV.
8. Bosna i Hercegovina, Monografija, Tugra, Sarajevo, 2006
9. Tabo, E., 2009: Rat u brojkama: demografski gubici na teritoriji bivše Jugoslavije od. 1991. do 1999. Beograd: Helsinški odbor za ljudska prava Srbije. 2. izd.

22. Internet web reference:

1. <http://www.bhas.ba/>
2. <http://www.fzs.ba/>
3. <http://www.rzs.rs.ba/>

23. U primjeni od akademske godine:

2016/2017.

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV: